

I Semester B.Com. Degree Examination, March/April - 2023

LANGUAGE SANSKRIT

Raghuvamsham - I Canto, Grammar and Comprehension

Paper : I

(NEP Scheme 2021-2022 and Onwards)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks :60

Instructions to Candidates: 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English

2) Q.No-I,V and VI Should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत।

(10×1=10)

ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the Correct answer.

- 1) कविकुलगुरु कः?
अ) कालिदास आ) व्यासः इ) भासः ई) कुमारदासः
- 2) कालिदासेन विरचितं नाटकं किम्?
अ) कर्णभारम् आ) उत्तररामचरितम् इ) अभिज्ञानशाकुन्तलम् ई) वेणीसंहारम्
- 3) दिलीपः यज्ञाय कां दुदोह?
अ) धेनुं आ) गां इ) अजं ई) खरं
- 4) रघुवंशः कस्मात् प्रभवः?
अ) चन्द्रात् आ) सुर्यात् इ) गुरोः ई) ईश्वरात्
- 5) दिलीपस्य पत्नी का?
अ) सुदक्षिणा आ) इन्दुमती इ) कैकयी ई) सुमित्रा
- 6) दिलीपः सुदक्षिणा च कस्य आश्रमं जग्मतुः?
अ) वामदेवस्य आ) वसिष्ठस्य इ) विश्वामित्रस्य ई) अगस्त्यस्य
- 7) आजन्मशुद्धाः के?
अ) भार्गवाः आ) रघुवंशजाः इ) क्षत्रियाः ई) चन्द्रवंशजाः

[P.T.O.]

- 8) रघुवंशजाः कदा अभ्यस्त विद्याः आसन्?
 अ) यौवने आ) शैशवे इ) वार्द्धके ई) कौमार्ये
- 9) महीक्षितामाद्य कः?
 अ) रघुः आ) मान्धाता इ) मनुः ई) ध्रुवः
- 10) सुदक्षिणा कस्मिन् वंशे जाता?
 अ) सूर्यः आ) चन्द्रः इ) मगधः ई) जनकः

(2×8=16)

II. द्वयोः प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत।

Write an essay on any **Two** of the following.

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 1) महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत।
 ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 Describe the characteristics of a Mahakavya.
- 2) दिलीपस्य पात्रचित्रणं कुरुत।
 ದಿಲೀಪನ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
 Sketch the character of Dileepa.
- 3) दिलीपस्य वसिष्ठाश्रम प्रयाणं वर्णयत।
 ದಿಲೀಪನ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
 Describe Dileepa's journey to Vasishthashrama.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(3×3=9)

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any **Three** shlokas.

- 1) वागर्थाविव संपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये।
 जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ॥
- 2) यथाविधिहुताग्नीनां यथाकामार्चितर्थिनाम्।
 यथापराधदण्डानां यथाकाल प्रबोधिनाम्॥
- 3) तदन्वये शुद्धिमति प्रसुतः शुद्धिमत्तरः।

(3)

AECC05.3

- दिलीप इति राजेन्दुरिन्दुः क्षीरनिधाविव॥
- 4) स्थित्यै दण्डयतो दण्डयान्परिणेतुः प्रसूतये।
अप्यर्थं कामौ तस्यास्तां धर्म एव मनीषिणः॥
- 5) कलत्रवन्तमात्मानमवरोधे महत्यपि।
तया मेने मनस्विन्या लक्ष्म्या च वसुधाधिपः॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any Two of the following:

- 1) तितीर्षुदुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्।
- 2) हेमनः संलक्ष्यते ह्यग्रे विशुद्धिः श्यामिकापि वा।
- 3) स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः।
- 4) वृद्धत्वं जरसा विना।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पञ्चानां लिङ्गविभक्तिवचनानि निर्दिशत।

(5×1=5)

1) दिलीपस्य	2) पितरौ
3) यज्ञाय	4) सः
5) गुरुः	6) लता
7) यज्ञम्	8) त्वं

आ) चतुर्णां लकारपुरुषवचनानि निर्दिशत।

(4×1=4)

1) अस्ति	2) अर्हन्ति
3) अभूत्	4) बभूव
5) भविष्यति	6) वदतु
7) पठति	8) गच्छतु

[P.T.O.]

VI. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

पाटलीपुत्रनगरे लीलालयो नाम भूपालः प्रतिवसति स्म। स एकदा आत्मनः प्रतिकृतिं निर्मातुकामः सिन्धुं नाम चतुरं चित्रकारम् आहूय आज्ञापयामास - “भद्र, अस्ति मे वाञ्छा मम प्रतिकृतिं निर्मापयितुं, तदनुष्ठीयतां” इति। चित्रकारस्तु चिन्तयामास ‘अनुल्लङ्घनीय एव प्रभोरादेशः’। सः अवदत् - “यथा आज्ञापयति देवः” इति। व्यतीतेषु कतिपयेषु दिवसेषु सः प्रतिकृतिं दर्शयित्वा अवदत् “भोः राजन् पश्य अस्यां त्वं मृगयाव्यापृतः” इति। राजा निमीलितं विकृतं न लक्षितवान्। चित्रकारं प्रभूतेन धनेन सम्भावयामास।

प्रश्नाः-

- 1) पाटलीपुत्रनगरस्य भूपालः कः?
 - 2) सः एकदा कम् आहूय आज्ञापयामास?
 - 3) चित्रकारः किमिति चिन्तयामास?
 - 4) राजा किं न लक्षितवान्?
 - 5) चित्रकारं केन सम्भावयामास?
-